॥ विराट उवाच ॥ यदस्ति किञ्चिन्मम वाजिवाहनं तदस्तु सर्व्वं त्वदधीनमद्य वै । ये चापि केचिन्मम वाजियोजकास्त्वदा
श्रयाः सारथयश्च सन्तु मे । १२०
इदं तवेष्टं यदि वै सुरोपम ब्रवीहि यत्ते प्रसमीक्षितं वसु । न तेऽनुरूपं हयकर्म्म विद्यते प्रभासि राजेव हि सम्मतो मम ।
युधिष्ठिरस्येव हि दर्शनेन मे समन्तवेदं प्रियमत्र दर्शनं । कथन्तु भृत्यैः स विनाकृतो वने वसत्यनिन्द्यो रमते च पाण्डवः ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तथा स गन्धर्व्ववरोपमो युवा विराटराज्ञा मुदितेन पूजितः । न चैनमन्येऽपि विदुः कथञ्चन प्रिया
भिरामं विचरन्तमन्तरा ।
एवं हि मत्स्ये न्यवसन्त पाण्डवा यथाप्रतिज्ञाभिरमोघदर्शनाः । अज्ञातचर्य्यां व्यचरन् समाहिताः समुद्रनेमीपतयोऽति
दुःखिताः ।
इति श्रीमहाभारते विराटपर्व्वणि पाण्डवप्रवेशपर्व्वणि नकुलप्रवेशे द्वादशोऽध्यायः समाप्तश्च पाण्डवप्रवेशपर्व्व ॥ १२ ॥

॥ अथसमयपालनपर्व्व ॥ १ ॥

॥ जनमेजय उवाच ॥ एवं ते मत्स्यनगरे प्रच्छन्नाः कुरुनन्दनाः । अत ऊर्द्ध्वं महावीर्य्याः किमकुर्व्वत वै द्विज । १२५
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं मत्स्यस्य नगरे प्रच्छन्नाः कुरुनन्दनाः । आराधयन्तो राजानं यदकुर्व्वत तच्छृणु ।
तृणविन्दुप्रसादाच्च धर्म्मस्य च महात्मनः । अज्ञातवासमेवन्तु विराटनगरेऽवसन् ।
युधिष्ठिरः सभास्तारो मत्स्यानामभवत् प्रियः । तथैव च विराटस्य सपुत्रस्य विशाम्पते ।
स चाचक्षद्यज्ञस्तं क्रीडयामास पाण्डवः । अक्षवत्यां यथाकामं सूत्रबद्धानिव द्विजान् ।
अज्ञातश्च विराटस्य विजित्य वसु धर्म्मराट् । भ्रातृभ्यः पुरुषव्याघ्रो यथाऽर्हं संप्रयच्छति । १३०
भीमसेनोऽपि मांसानि भक्ष्याणि विविधानि च । अतिसृष्टानि मत्स्येन विक्रीणीते युधिष्ठिरे ।
वासांसि परिजीर्णानि लब्धान्यन्तःपुरेऽर्ज्जुनः । विक्रीणानश्च सर्व्वेभ्यः पाण्डवेभ्यः प्रयच्छति ।
सहदेवोऽपि गोपानां वेशमास्थाय पाण्डवः । दधि चीरं घृतञ्चैव पाण्डवेभ्यः प्रयच्छति ।
नकुलोऽपि धनं लब्ध्वा कृते कर्म्मणि वाजिनां । तुष्टे तस्मिन्नरपतौ पाण्डवेभ्यः प्रयच्छति ।
कृष्णा तु सर्व्वान् भ्रातॄंस्तान्निरीक्षन्ती तपस्विनी । यथा पुनरविज्ञाता तथा चरति भाविनी । १४५
एवं सम्पादयन्तस्ते तदाऽन्योऽन्यं महारथाः । विराटनगरे चेरुः पुनर्गर्भधृता इव ।
सशङ्का धार्त्तराष्ट्रस्य भयात् पाण्डुसुतास्तदा । प्रेक्षमाणास्तदा कृष्णामूषुश्छन्ना नराधिपाः ।
अथ मासे चतुर्थे तु ब्रह्मणः सुमहोत्सवः । आसीत् सम्वृद्धो मत्स्येषु पुरुषाणां सुसम्मतः ।
तत्र मल्लाः समापेतुर्दिग्भ्यो राजन् सहस्रशः । समाजे ब्रह्मणो राजन् यथा पशुपतेरिव ।
महाकाया महावीर्य्याः कालखञ्जा इवासुराः । वीर्य्योन्मत्ता बलोदग्रा राज्ञा समभिपूजिताः । १६०
सिंहस्कन्धकटिग्रीवाः स्ववदाता मनस्विनः । असकृल्लब्धलक्षास्ते रङ्गे पार्थिवसन्निधौ ।
तेषामेको महानासीत् सर्व्वमल्लानथाक्षयत् । आवल्गमानं तं रङ्गे नोपतिष्ठति कश्चन ।
यदा सर्व्वे विमनसस्ते मल्ला हतचेतसः । अथ सूदेन तं मल्लं योधयामास मत्स्यराट् ।